

Zbigniew Lechowicz

Gniazdków, gm. Chotcza, woj. radomskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 20, 180

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GNIĄZDKÓW, gm. Chotcza
woj. radomskie
Stanowisko 1

Pracownia Badań Regionalnych Radom-
skiego Towarzystwa Naukowego

Badania prowadził dr Zbigniew Lechowicz. Finansował WKŻ Radom. Dwa sezony badań. Gród XIII-XIV dwu fazowy: faza I gród pierścieniowaty, faza II gród na kopcu nie w pełni zrealizowana.

Prace miały charakter ratowniczy w związku z niszczeniem obiektu przez rzekę. Zwolnianką. Obiekt znajduje się na terenie podmokłym, okresowo zalewanych łąk, w obrębie szerokiej doliny Wisły, w pobliżu ujścia do niej rzeczki Zwolnianki. Grodzisko ma kształt stożka o wysokości ok. 3 m. średnicy podstawy ok. 32 - 33 m, oraz średnicy górnej płaszczyzny ok. 19 - 21 m. Wokół grodziska widoczne jest niewielkie zagłębienie podawnej fosie. Obiekt został zniesiony przez wody powodziowe rzeczki Zwolnianki w ok. 20%. Stanowisko to znane jest w literaturze jako grodzisko w Lucim, gm. Chotcza.

W ciągu dwu sezonów badań założono dwa wykopki przylegające do siebie: wykop 1 o wymiarach 16,5 x 2,5 m, wykop 2 o wymiarach 10,0 x 5,0 m. W trakcie badań stwierdzono, iż obiekt jest dwufazowy, faza starsza - gród pierścieniowaty, faza młodsza to nieukończony gród na kopcu. Faza starsza /I/ to gród wzniesiony na poziomie niewysokiej kępy w obrębie doliny zalewowej Wisły; bez sztucznego podniesienia poziomu gruntu. Zespół obrony fazy I składał się z ciągu budynków wzniesionych w konstrukcji zrębowej, na planie zamkniętego wieloboku, dodatkowo otoczony został palisadą a raczej płotem z pionowych dranic i mokrą fosą. Rekonstruowane wielkości grodu - średnica majdanu 17 - 18 m, średnica obwodu obronnego palisady 24 m. Średnica po wewnętrznej stronie fosy wynosiła 28 - 30 m. W wykopkach z obu sezonów odsłonięto pozostałości czterech budynków o wspólnych ścianach szczytowych, tworzących część wieloboku, ich wielkość była niewielka. Stała była ich szerokość wynosząca od 2,6 do 3,0 m, długość pewnie określono tylko w 1 budynku i wynosiła ona 2,8 do 3,2 m. Zachowały się jedynie najniższe partie budynków /poziomy 1-2 wieńców/, w jednym budynku zarejestrowano progowa część otworu drzwiowego.

Gród fazy I został spalony. Następnie zaczęto wznosić gród na kopcu, ale po nadsypaniu kopca materiałem pochodzącym z pogłębienia fosy prace przzerwano. Ruchomy materiał zabytkowy pochodzący z obu faz użytkowania obiektu liczy ok. 500 fragmentów naczyń glinianych, 13 przedmiotów żelaznych o przeznaczeniu gospodarczym, m.in. 4 duże haki na ryby, oraz ok. 100 kości zwierzęcych. W zespole ceramicznym oprócz ceramiki wypalanej w atmosferze utleniającej wyodróżniono ceramikę wypaloną w atmosferze redukcyjnej. Ta ostatnia to zarówno ceramika tzw. biała bądź liżecka, jak i czarna. Ponadto wystąpiły 4 fragmenty naczyń z zielonożółtą polewą. Na podstawie cech materiału ceramicznego fazę I datowano na schyłek XIII i 1 poł. wieku XIV, fazę II na 2 poł. XIV wieku.

Oprócz prac badawczych wykonano zabezpieczenie fragmentu kopca podmywanego przez rzekę.

GNIEZNO
woj. poznańskie
Stanowisko 15d

patrz wczesne średniowiecze

GODZIESZE MAŁE, gm. Godziszko Wielkie
woj. kaliskie
Stanowisko 23

patrz epoka brązu

GÓRA, gm. Pobiedziska
woj. poznańskie
Stanowisko 1

patrz wczesne średniowiecze